

Про Монашество

Монашество є душею і серцем Христового Тіла, тобто Церкви. Не існує Православна Церква без монашества.

Визначення. За Св. Василієм Великим, монах – це добрий християнин. «Ліствиця» преподобного Іоана Синаїта визначає: «Монахом є той, хто будучи зодягнутим у матеріальне і тлінне тіло, наслідуює життя і стан безплотних. Монахом є той, хто дотримується тільки Божих слів та заповідей повсякчас і на всякому місці, і у всякій справі... Монахом є той, у кого тіло очищене, чисті уста і розум просвічений»¹

Мета монашества та ж, що і у кожної людини. Перша, звичайно – обоження. У своїй книзі «Обоження Людини – ціль людського життя» це досконало описує Митрополит Іларіон (Огієнко): «Віруюча Людина мусить бути найтісніше зв'язана зо своїм Богом, і в цьому ціль її життя й її будуччини ... Обоження Людини буває реальне – це преображення душі впливом божественної сили; це фактичне приєднання до Божества, це ступеневе одухотворення духової істоти, а границя цього – істотно-фізичне поєднання душі з Богом»².

Мета монашества – також розбудова і зміцнення Церкви, тобто Христового Тіла на землі. Кожен християнин у першу чергу дбає про домашню Церкву, тобто сім'ю. А монах сім'єю має Церкву, повинен дбати тільки про Неї. І всіма силами: молитвою, працею своїх

рук, працею свого розуму.

Обітти. При вступі до монашої спільноти, тобто монастиря, монах дає три основні обіцянки служіння Богові й Церкві: чистоти, нестягання і послуху.

Про значимість **чистоти, дівства** гарно говорить Митрополит Іларіон (Огієнко): «Спасатися і спасати інших легше неодруженому, бо сім'я зв'язує людину з багатьма клопотами. Апостол Павло про це виразно заповів: «Нежонатий про речі Господні клопочеться, як догодити Господеві, а жонатий про речі життєві клопочеться – як догодити жінці» (1 Кор. 7:32, 33). Чистота, дівство очищує розум від помислів лукавих і прирівнює людину до Ангела»³.

Друге, що обіцяє монах – **нестягання**, тобто не збирати собі статків, не гнатися за марнотами світу. Завдяки цій обітниці монах стає вільним щиро працювати Богові і Церкві. Бо «подібно, як хвилі не покидають моря, так грошолобця не покидають гнів і клопоти», говорить св. Іоан Ліствичник⁴.

Третє, **послух** монашій спільноті і Церкві, має метою убити в людині гордість й самолюбство. Ніхто більшої любови не має над ту, як хто свою душу поклав би за своїх ближніх (Ів. 15:13), а це означає зректися себе самого, не турбуватися про власні бажання.

Молитва. Монашество вважають стовпом і опорою Церкви. Це твердження завдячуємо першому обов'язковій монаха – молитві. Преподобний Силуан Афонський зазначає: «Монах – молитвеник за увесь світ... Світська людина мало молиться, а монах постійно»⁵. В уставі монашого життя Св.

Феодор Студит зобов'язує розділити добу на три рівні частини: 8 годин – на обов'язкову спільну молитву, 8 – на спільну працю, 8 – особистий час.

Молитва без посту не досконала (Мт. 17:21), у них обидвох ті ж самі результати – осягнення Духа Святого. А Духа Святого бачимо у Його плодах, це віра, надія, любов, мудрість, дар слова, прозоріння та ін. (1 Кор. 12).

Праця – дуже важлива для монашого життя. «Праця, особливо фізична не дає тілові панувати над духом... монах працює з молитвою і радістю, бо праця – основа всякого життя»⁶, як це пише Митрополит Іларіон.

Монашество готує для Церкви **кадри добрі**: віддані Церкві, котрі постійно перебувають перед лицем Господнім, у єдності з Богом через молитву, працю, через усю свою діяльність. Монахи виробили звичку жити щиро для Бога, не дбати про свій егоїзм, не думати про свої інтереси. Цих позитивних звичок вони самі хотіли і роками, з трудом, виробляли у монастирі. Безпристрасність до “свого” – основне завдання, що його повинен зреалізувати монах.

Значною є й **доброчинна діяльність монашества**. Милостинню обов'язково приписує монастирям Устав. Милостинною є духовна і матеріальна підтримка (їжа, одяг, кошти). Отримані пожертви монастирі роздають тим, хто має потребу: сиротам, вдовам, бідним, хворим. Традиційно монахи опікуються дітьми-сиротами. Більшість монастирів на Україні, як і інде,

безпосередньо виховують, вирощують сиріт. Велика кількість православних монастирів опікуються особами старшого віку. Суміжною ділянкою активності монастирів є безпосередня допомога хворим.

Безмірним є внесок монашества до освіти і науки і в історичному вимірі, і актуально. Митрополит Іларіон вказує: «Як Церква високої освіти, Українська Православна Церква несла освіту й своїм вірним, рано поставила школи й провадила їх. ... й монастирі одні провадили всі школи...»⁷. Становлення і розвиток писемності, освіти і науки європейські нації завдячують в першу чергу монастирям. Освічені монахи-українці не лише закладали і провадили школи, початкові та університети. Вони писали книги світські, наукові (як Нестор-літописець), церковні.

У монастирях завжди процвітали мистецтва і мистецькі ремесла. Монастирі плекають мистецтва іконопису, золотошиття, різьбярства, золотництва, пошиття риз, вишивання та ін.

Монастирі були і залишаються осередками національної духовної культури.

Монастирі – оазиси духовності. У них змучений клопотами і проблемами сучасного світу християнин може знайти пристань, щоб духовно відпочити і набрати нових сил у Бозі, щоб зміцнений він міг з успіхом поборювати проблеми життя і продовжувати свою дорогу єднання з Богом, тобто обоження.

Як бачимо, уся діяльність монаха спланована на потреби Церкви, він завжди має для неї час. За словами Митрополита

Іларіона «Монастирі переповнені горливими Богові слугами, які все життя своє віддавали на службу Вірі, віддавали з силою і завзяттям неофітів»⁸.

- сестра Богдана

1 Преподобного отця нашого Іоана, ігумена Синайської гори, Ліствица.- Jordanville, Holy Trinity Monastery, 1963, с. 2-3.

2 Митрополит Іларіон, Обоження людини – ціль людського життя: Богословська студія.- Вінніпег, 1954, с.5, 57.

3 Іван Огієнко (Митрополит Іларіон). Українське Монашество.- Київ: Наша культура і наука, 2002.- с.52.

4 Преподобного отця нашого Іоана, ігумена Синайської гори, Ліствица.- Jordanville, Holy Trinity Monastery, 1963, с. 133.

5 Старець Силуан. Життя і поучення.- Мінськ: Православна община, 1991.- с. 366-367.

6 Іван Огієнко (Митрополит Іларіон). Українське Монашество.- Київ: Наша культура і наука, 2002.- с. 53.

7 Там само, с. 31, 33.

8 Там само, с. 10.

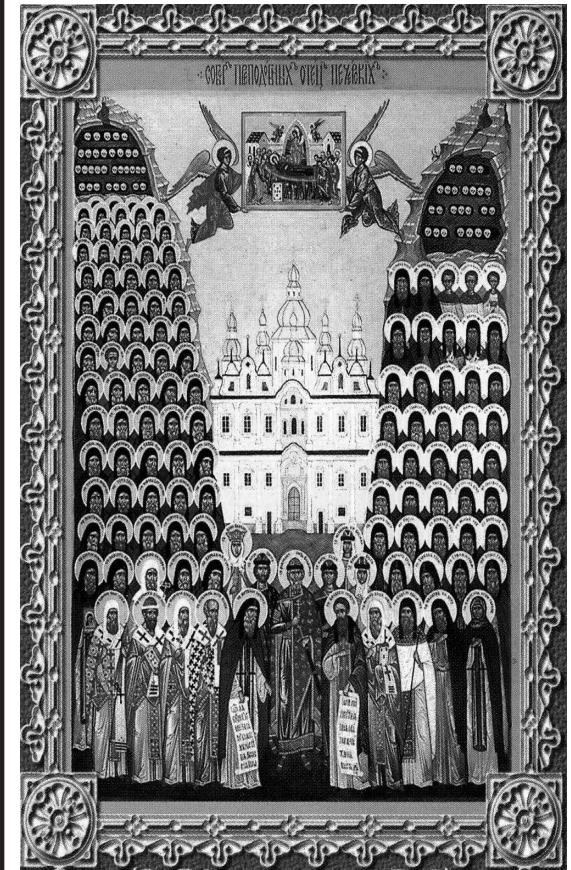
OEUOCC.MON.U.1.2007

Phone: 1-204-586-3093

Fax: 1-204-582-5241

Email: ome@uocc.ca

Монашество - душа і серце Церкви

Собор
Преподобних Святих
Києво-Печерської
Лаври